

I Uppland och de andra svealandskapen användes i stället ordet **merki**, i Sörmland, som i detta avseende är ett övergångsområde, växlande med **kumbl**. Å andra sidan synes **merki** vara okänt i Götalands och Danmarks runinskrifter med undantag av T. 10 i Västergötland.¹

31—34 **suen** ack. av *Sueinn*, i hela Skandinavien ett av de vanligaste namnen.

38—42 **rymik** ack. av rsv. *rōmingr*, som föreligger i yngre, latiniserad form, *Rōmingum* i DS. 4251 år 1347 (Uppland). Namnet sammanställes av Lundgren med fhty namn av typen *Ruombald*, *Romvald* o. s. v. eller om det får antagas vara en yngre bildning med *Romundus*.²

Ordföljden *eptir syni sína Suein ok *Hrōming* avviker från den i runinskrifterna brukliga, där de släktskapsbetecknande substantiven i regel följa efter personnamnen. Samma ordföljd som på Högnalövsstenen förekommer även på Sm. 31 Toftaholm och förmodligen även på Sm. 44 Ivla.

Transskription:

*Spakr lét gera kumbl eptir syni sína Suein ok *Hrōming.*

Översättning:

Spak lät göra världen efter sina söner Sven och Röming.

14. Trottagården. Väckelsångs by och sn. Konga hd.

Pl. XII: 1.

Litteratur: P. Vistrand: beskrivning och teckning 1889 i N. Sm. Ark.

Denna fragmentariska sten är funnen vid rivandet av en spisel i Väckelsångs Trottagård och införlivades med Nordiska museets samlingar genom Per Vistrand.

Den runristade ytan, som är ganska oregelbunden till formen, är 15,5 cm. lång utmed den ena långsidan, 20,5 cm. utmed den andra, bredden är mätt utefter den ena kortsidan 9 cm., vid den andra 13 cm., tjockleken 8 cm.

Runorna äro fördelade på två rader, skilda åt av ett litet mellanrum. Båda raderna omgivas av längslöpande margstreck. Framför 1 **f** äro dessa sammanbundna genom ett med runornas huvudstavar parallellt ramstreck. Runorna stå i båda raderna med topparna riktade mot stenens ytterkanter, basarna inåt. Några streck, som äro parallella med inskriftsbanden, äro ristade mellan dessa. Runornas höjd växlar mellan 38 och 27 mm.

Runorna äro:

f u þ o r k h f
1 5
þ o r k h f
10

1 och 8 **f** äro vända upp och ned. Övre delen av 9 **þ** kan ej ses, toppen av 10 **o** är också otydlig.

Det ser ej ut, som någon runa följt efter 8 **f** eller efter 14 **f**. Framför 9 **þ** ha förmodligen **f u** varit ristade på det stycke av stenen, som där är avslaget. Det är troligt, att denna rad liksom den andra bestått av runradens sju första tecken plus ytterligare ett **f**.

Vi ha, som synes, ej med en vanlig runinskrift att göra. Den två gånger förekommande stupade **f**-runan tyder på att ristaren hämtat sin kunskap om de gamla skrivtecknen från run-

¹ Tolkningen av orden **pria : tiauku : marka** T. 54 är omstridd. Se Jungner i Fornvännen 1927 s. 46 ff.

² Om fsv. personnamn på *-ing* och *-ung* s. 5.

staven (se ss. 16 ff., 35!). På grund av runornas ringa höjd och deras placering på stenen kan man antaga, att denna ej varit rest ute i fältet, som Sm. 3 är. Jfr inskriften på de båda sländtrisorna Sm. 12 och Sm. 24! Den förstnämnda av dessa har också en alfabetinskrift liksom Trottgårdsstenen.

15. Kåragården. Östra Torsås sn. Konga hd.

Pl. XII: 2.

Litteratur: Borgmästare G. Collander: brev till dr. Knut Kjellmark den 30/7 1918 samt till ingenjör Algot Friberg den 8/7 1919 i N. Sm. Ark.

Denna sten upptäcktes i mitten på 1880-talet av borgmästare G. Collander, ur vars redogörelse för fyndomständigheterna må anföras: »— — — får jag nämna, att omskrivna runsten, när jag i mitten av 1880-talet påträffade den, var avslagen och begagnades som steg i en ännu befintlig trappa på västra sidan av Östra Torsås kyrkogård, att vid samtidigt pågående utvidgning och planering av kyrkogården därmed sysselsatta arbetare på min begäran sökte efter den återstående delen av stenen, dock utan resultat, samt att inskriften lyder: Bru iftir Svar (det sista väl första stavelsen i ett namn).» Sedermera flyttades stenen av borgmästare Collanders fader, komministern i Östra Torsås C. A. Collander (död 1893) till Torsås' Kåragård, som ägdes av honom, och uppställdes i trädgården. Där har den fortfarande sin plats på en hög. Några oristade stenar ligga runt omkring.

Det som finnes kvar utgör den övre delen av en runsten och har längs kanten en inskrift, vars början och slut befunnit sig på de felande delarna av stenen. Stenen är 75 cm. lång utmed vänstra kanten, 55 cm bred. Runorna äro 9 cm. höga. Vid högra kanten är ett stycke avslaget, så att endast den nedre hälften av runorna finnes kvar. På vänstra sidan är inskriften mycket skadad av vittring. Jag läser:

. . . . **ti : līt : kerua : bru : eftir. suar**
 1 5 10 15 20

4 är sannolikt **i**. Inga spår av några bistavar finnas. Det kan ej fastställas, om **i** varit stunget, då stenen är starkt vittrad här, mest vid mitten av runan. Av 5 **t** synas endast svaga spår, men läsningen **t** kan anses säker. Vid toppen av runan är en vittringsgrop, där översta delen av huvudstaven och bistavarna befunnit sig. 6 **k** är väl bevarat, ej stunget. Av 7 **e** är övre hälften med stingningen fullständigt bevarad, men nedre delen är delvis förstörd. Man kan se den högra vallen till huvudstavens fåra och av den senare dess högra del. Av 8 **r** synes tydligt huvudstavens övre del och spår, något svagare, av bistavens övre hälft. 9 **u** är tydligt. På 10 **a** är bistaven ovanligt lång och sitter dessutom ganska lågt, varigenom hela runan har fått en egendomlig form. På 11 **b** är huvudstavens nedre del bortvittrad. Efter 16 **t** är stenens kant avslagen, så att övre delen av runorna 17—21 ej finnes kvar. Läsningen fastställles dock utan svårighet. Efter 18 **a** synes den nedre punkten av ett :, den övre hör till det avslagna.

Runorna **ti**, varmed inskriften börjar, utgöra slutet av ett namn, t. ex. *Tósti*, som är vanligt både i Göta- och Svealand och på hela det östnord. området, varifrån det lånats till Norge och Island.¹

3—5 **līt** se s. 32! 6—10 **kerua** se s. 61!

De sista runorna i inskriften 19—22 **suar** utgöra början av ett personnamn. I Uppland förekommer **suart** ack. L. 177, som också föreligger i diplom och ingår i ortnamn, t. ex. *Svarts-*

¹ Lind: Dopn.